

Pas på kæledyrenes nyrer

Ligesom hos mennesker er nyrerne hos vore kæledyr livsvigtige. Nyrerne er et af kroppens "rensingsanlæg". Det er igennem nyrerne, at kroppen skiller sig af med affaldsstoffer og giftstoffer. Uden normal nyrefunktion ophobes disse stoffer i kroppen og forårsager sygdom. Nyrerne indgår desuden i komplicerede mekanismer, der opretholder den fine balance, der er nødvendig for at holde kroppen sund og velfungerende.

På Aalborg Dyrehospital håndterer vi dagligt nyresygdomme i forskellige grader hos kæledyrene. Nogle nyresygdomme er pludseligt opståede (akutte) og meget tydelige, imens andre har udviklet sig over lang tid (kroniske) uden tydelige symptomer.

Nogle nyresygdomme kan være medfødte og eventuelt arvelige, mens andre udvikler sig på grund af infektioner, blokering af urinvejene, forgiftninger eller som en del af de ældningsprocesser, der sker naturligt. Vore kæledyr bliver nu om dage ældre end tidligere, så det er helt naturligt, at vi oplever flere sådanne aldersbetingede nyresygdomme.

En del af nyrelidelserne skyldes, at

kroppens eget immunforsvar "overreagerer" på nyrevævet. Denne kedelige reaktion kan "trigges" af forskellige bakterier eller vira. Der er lige nu undersøgelser, der tyder på, at især hunde med ødelagte nyrer har været inficeret med *Borrelia* fra skovflåter. Denne sammenhæng bliver undersøgt nærmere, men endnu en god grund til at beskytte vore kæledyr mod flåterne og de bakterier, de bærer rundt på.

Symptomerne for de fleste kroniske nyrepatienter er øget tørst og dermed øget urinproduktion. Det er ikke altid, at ejer har registreret dette, da det udvikler sig over lang tid. Det er ofte i forbindelse med det årlige sundheds eftersyn, at vi får mistanke om, at kæledyrets indtag af vand har udviklet sig. Jeg beder ofte ejer om at måle vandindtaget hjemme over et døgn for at afklare, om der er et problem, vi skal undersøge nærmere.

Når sygdommen er mere fremskredet, ses vægttab og nedsat appetit. Det gør sjældent ondt at have kronisk nyresygdom, men patienterne plages af tiltagende kvalme og svaghed. Da nyrepatienten ikke kan udskille urinstof på normal vis stiger indholdet af

dette i kroppen og dyret lugter ligefrem af urin.

De akutte nyrepatienter kan være voldsomt påvirkede og evt. have smerter. Akut nyresvigt kan føre til udvikling af chok og i yderste konsekvens død. Intensiv behandling under indlæggelse er påkrævet og gerne så tidligt som muligt.

Mulighederne for at behandle patienter med nyresygdomme medicinsk er meget afhængig af at erkende sygdommen så tidligt som muligt. Dette skyldes, at livet kan opretholdes med god kvalitet med en vis grad af nedsat nyrefunktion. Det kræver optimal behandling rettet mod årsagen til sygdommen og afhjælpning af symptomerne.

På Aalborg Dyrehospital undersøger vi, som standard, næsten alle de patienter, der skal i narkose (bedøves) med en blodprøve, der blandt andet måler nyretal. Dette gør vi, fordi nyrerne er vigtige for, at kroppen kan omsætte og udskille narkosestofferne, som vi bruger. Under narkose falder blodtrykket en smule, hvilket kan være belastende for nyrerne.

arkivfoto

Hvis dyrene inden narkosen har nedsat nyrefunktion, kan der derfor være risiko for, at vi forværrer en skjult nyrelidelse. Hvis vi opdager forhøjede nyretal inden narkose, vil vi udsætte narkosen til efter undersøgelse og eventuel behandling af nyrelidelsen. En blodprøve før narkose er dækket af kæledyrets sygeforsikring, hvis det sker før en behandling, som forsikringen i øvrigt vil dække. Desværre dækker sygeforsikringen ikke f.eks. tandrensning og derfor heller ikke blodprøven, der udtages i den forbindelse. Det er dog alligevel en god investering for ejer at have en normal

blodprøve fra kæledyret udtaget tidligt i livet, da det kan være en stor hjælp til at erkende, hvis der sker en ændring senere i livet, som vi skal reagere på.

Der findes flere metoder til at diagnosticere nyrelidelse hos hund og kat. Ud over standard blodprøver tager vi urinprøve og vi måler blodtryk. Desuden kan det være nødvendigt at skanne nyrerne og evt. udtage celleprøver. Vi har for nyligt fået mulighed for at undersøge nyrernes tilstand med en såkaldt biomarker (SDMA), der gør os i stand til at erkende nyre-

lidelse allerede, når 40 % af nyrevævet har taget skade. Tidligere skulle 70% af nyrevævet være ødelagt, før vi kunne måle os frem til det. SDMA har givet os mulighed for at starte behandlingen tidligere og dermed øget vores chancer for at bevare kæledyrene raske i længere tid.

Nyrerne er meget påvirkelige af blodtrykket og har dermed en tæt forbindelse til hjertets tilstand og funktion. Nyrerne bliver således skadet, hvis blodtrykket er for højt. Flere medicinske sygdomme forårsager også forhøjet blodtryk og kræver derfor samtidig håndtering af nyreskader opstået sekundært til det høje blodtryk.

Nyrerne er essentielle for dannelsen af blodlegemer i knoglemarven. Dyr med nyrelidelse udvikler derfor ofte samtidig blodmangel. Dette er medvirkende årsag til den generelt nedsatte kondition. Blodmangel kan behandles med diæt, kosttilskud, anabolske steroider eller blodtransfusion.

Behandlingen af nyrelidelse kan, alt afhængig af årsag og symptomer, bestå af forskellige former for medicin (antibiotikum, blodtrykssænkende medicin og kvalmestillende medicin) samt diæt fremstillet netop til beskyttelse af nyrefunktionen. Noget af det vigtigste i behandlingen

Lancarrows Ninento OSH ds

af nyresygdom er vand. Hvis patienten er meget dårlig, foregår det med drop ind i blodåren under indlæggelse. Ellers er det ved, at ejer sikrer kæledyret let adgang til rigeligt vand. Især for kattene ved vi, at fodring med vådfoder hjælper til at øge det generelle vandindtag ligesom ekstra vandskåle placeret strategisk hjælper til at "lokke" nyrepatienten til at drikke lidt ekstra. Hvis man har flere katte i husholdningen er det vigtigt, at katten kan sidde og drikke med frit udsyn fremad. Det vil sige, at der skal være plads til katten mellem væg og

skål. Derved kan katten sidde og drikke af vandskålen og samtidig kigge frem og holde øje med de andre katte. Det er også vigtigt, at katten med nedsat nyrefunktion har sit eget "helle" hvor den kan spise og drikke helt uforstyrret. Mange katteejere ved, at katten gerne drikker rindende vand direkte fra vandhanen. Ligesom nogle katte bringes til at drikke mere, hvis ejer investerer i en fontæne, hvor vandet konstant risler ned over.

Vægttab er et af de alvorlige symptomer på nyresygdom. Det er derfor vigtigt at holde øje med vægten på kæledyret. Nyrepatienten skal selvfølgelig ikke være svært overvægtig, men må gerne være let buttet. Det kan være nødvendigt at tvangs- eller sondefodre i en periode med svære symptomer.

Mere avancerede og kostbare teknikker som dialyse, nyretransplantation og stamcelleterapi er endnu ikke tilgængelige i Danmark, men praktiseres i vore nabolande.

Da det sjældent er muligt at kurere nyresygdom 100 %, skal man som kæledyrsejer gøre sig klart, at man, fra diagnosen stilles, har en patient i hjemmet.

Det kræver typisk daglig medicinering, specialfodring og opfølgende undersøgelser hos dyrlægen.

Endnu en god grund til at tegne en god sygeforsikring, der træder til og hjælper med udgifterne, hvis kæledyret bliver sygt.

Målet med diagnosticering og behandling af nyrepatienterne på Aalborg Dyrehospital er at opretholde den gode livskvalitet så længe som muligt. Livet skal være godt for vore kæledyr, ellers skal de have lov at slippe!

Dyrlæge Mette Rønn-Landbo
Ålborg Dyrehospital
www.aalborgdyrehospital.dk

